

Analiza zagrożeń,
w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla
bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania,
kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji
na terenie GMINY ŁĄDEK

Opracował:

Karol Biadasz
Biadasz

Urząd Gminy w Łądku
ul. Rynek 26, 62-406 Łądek
tel. 63 276 35 12
e-mail: gmina@gminaladek.pl
strona: www.gminaladek.pl

Zatwierdził:

Wojt
Artur Mietkiewicz
23-01-2024

Łądek, 2023 r.

Spis treści

1. Cel i podstawy prawne opracowania	3
2. Uwarunkowania udostępniania wód Gminy Łądek dla turystyki i rekreacji.....	4
2.1 Charakterystyka wód powierzchniowych.	4
3. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji	4
4. Zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji	5
5. Zagrożenia, które mogą zaistnieć nad wodą	5
5.1 Szczególnie groźne sytuacje	5
5.2. Zagrożenia dla osób kąpiących	6
5.3. Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi	6
5.4 Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych	7
5.5. Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:	7
6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych	7
Bibliografia	8

1. Cel i podstawy prawne opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych Gminy Łądek w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 *Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 714) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada (art. 4 ust. 2):

- 1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego – dyrektor parku,
- 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji – osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
- 3) **na pozostałym obszarze – właściwy miejscowo wójt** (burmistrz, prezydent miasta) – zwani dalej „zarządzającym obszarem wodnym”.

Zadania, o których mowa w ust. 1, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy (art. 4 ust. 3).

Za zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych Gminy Łądek (z wyłączeniem obszarów Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego) odpowiada Wójt Gminy Łądek.

2. Uwarunkowania udostępniania wód Gminy Łądek dla turystyki i rekreacji

Wody powierzchniowe na terenie gminy reprezentowane są w głównej mierze przez Wartę, w mniejszym stopniu przez szereg cieków i drobnych zbiorników wodnych (w charakterze starorzeczy).

2.1 Charakterystyka wód powierzchniowych.

2.1.1. Sieć rzeczna

Sieć rzeczną tworzy przede wszystkim rzeka Warta wraz z dopływami między innymi Meszną, Wrześnicą, Kanałem Lubiecz, Czarną Strugą.

Całkowita długość rzeki Warty wynosi 824,0 km, z czego w województwie wielkopolskim znajduje się około 369,0 km, a na terenie Gminy Łądek 21,7 km. Głównymi dopływami Warty na terenie gminy są:

- a) Wrześnica – jej całkowita długość wynosi 60,8 km, a powierzchnia zlewni 331,0 km². Na terenie Powiatu Słupeckiego ciek ma długość 4,0 km, natomiast na terenie Gminy Łądek 3,0 km. Wrześnica uchodzi do Warty w 361,2 km biegu rzeki.
- b) Meszna – prawobrzeżny dopływ Warty o całkowitej długości 24,3 km i powierzchnia zlewni 697,1 km², uchodzący do Warty w 367,6 km jej biegu. Całość biegu Meszny przypada na Powiat Słupecki, z czego w Gminie Łądek 4,07 km.
- c) Kanał Lubiecz - prawobrzeżny dopływ Warty o całkowitej długości 17,5 km i powierzchni zlewni 50,20 km². Na terenie gminy ciek ma długość 13,50 km.
- d) Czarna Struga Defet – lewobrzeżny dopływ Warty o całkowitej długości 55,9 km i powierzchni zlewni 541,6 km², uchodzący do Warty w 373,7 km jej biegu. Na terenie gminy ciek ma długość 0,37 km.

Wymienione dopływy Warty posiadają w niedużym stopniu rozbudowaną sieć własnych dopływów.

2.1.2. Zbiorniki wodne

Na terenie Gminy Łądek nie występują duże zbiorniki wodne. Wody stojące zajmują bardzo niewielkie powierzchnie. Są to głównie starorzecza i zagłębienia występujące na terenach zalewowych w dolinie rzeki Warty. W większości to zbiorniki o regularnych kształtach, najczęściej płytkie i zarastające. Pełnią one nie tylko znaczącą funkcję biocenotyczną, ale stanowią także cenny element urozmaicenia krajobrazu.

3. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

W opracowaniu użyto sformułowań dotyczących miejsc, które wykorzystywane są do rekreacji wodnej (kąpiele, pływanie itp.). Są to: „kąpielisko”, „miejsce okresowo

wykorzystywane do kąpielii” oraz „dzikie kąpielisko”. W przypadku zwrotu „kąpielisko”, rozumie się przez to miejsce zdefiniowane zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne jako wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpielii; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowski, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych; W przypadku użytego w opracowaniu zwrotu „miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii” – rozumie się przez to wykorzystywany do kąpielii wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem. Pod pojęciem „dzikie kąpielisko” rozumiemy miejsce niewyznaczone do kąpielii, wykorzystywane przez kąpiących się na podstawie obserwacji terenowych.

Na ponad 30 % powierzchni Gminy Łądek znajduje się Nadwarciański Park Krajobrazowy z największą rzeką Gminy - Wartą. Poza terenem NPK nie ma kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii nie stwierdzono też dzikich kąpielisk. Jedynymi potencjalnymi ciekami, które mogą być wykorzystywane jako miejsca do kąpielii to Mieszna i Wrześnica. Jednakże z uwagi na niewielkie ich przepływy w okresie letnim (niekiedy są całkowicie pozbawione wody) oraz znaczne zanieczyszczenie, brak piaszczystych plaż nie są w ogóle wykorzystywane rekreacyjnie.

4. Zagrożenia dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

Z uwagi na to, iż terenie Gminy Łądek (poza terenem NPK) nie jest wykorzystywany do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji, nie wstępują tego rodzaju zagrożenia.

5. Zagrożenia, które mogą zaistnieć nad wodą

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego ma obowiązek ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach właściwej radzie gminy, wynikający z art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy, powinien realizować na obszarze, na którym wykonuje ratownictwo wodne.

5.1 Szczególnie groźne sytuacje

Wejście do wody stwarza zawsze zagrożenie, z którym należy się liczyć. Szczególnie groźne sytuacje to:

- niedostateczne umiejętności pływania,
- pływanie pod wpływem alkoholu,
- wstrząs termiczny,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach,
- skurcze,
- wiry,
- brodzenie w rzece,

- skakanie do nieznannej wody,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- nieodpowiednia zabawa,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- zimne prądy,
- nagła zmiana warunków na wodzie,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych,
- w przypadku dzieci- brak nadzoru rodziców.

5.2. Zagrożenia dla osób kąpiących

Zagrożenia dla osób kąpiących wynikają z:

- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia,
- odbywanie długich kąpeli w wodzie o zbyt niskiej temperaturze,
- odbywanie kąpeli podczas niesprzyjających warunków atmosferycznych np. burza, mgła porywisty wiatr,
- pływanie na czczo lub po bezpośrednio po spożyciu posiłku,
- pływanie po zapadnięciu zmroku oraz w nocy,
- korzystania z miejsc nie przystosowanych do kąpeli - wpływanie w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste, wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych,
- odbywania kąpeli w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- możliwość kolizji z jednostkami pływającymi.

5.3. Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych,
- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla kajakarzy – przedmiotów zanurzonych, w tym rumoszu drzewnego wymagającego przeniesienia kajaka lub wyjścia z niego w celu pokonania przeszkody,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – także kół ratunkowych i gańnic.

5.4 Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych wynikają z:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,
- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich.

5.5. Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie wynikają z:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych,
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródliskowych,
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub quadem,
- w przypadku wpadnięcia do wody - brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, szybkie wychłodzenie organizmu, brak sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych

1. Państwowa Straż Pożarna - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Słupcy, 62-400 Słupca, ul. Ratajczaka 1, tel. (47) 771 91 10; e-mail: kp-slupca@psp.wlkp.pl oraz jednostki ochotniczych straży pożarnych dysponowane przez PSP w Słupcy w tym z terenu Gminy Łądek, jak i spoza niej.
2. Komenda Powiatowa Policji w Słupcy, ul. Poznańska 13, 62 - 400 Słupca tel. (47) 77 38 200 lub (47) 77 38 211; e-mail: dyzurny.slupca@po.policja.gov.pl
3. Komenda Powiatowa Policji w Słupcy Posterunek Policji w Zagórowie, 62-410 Zagórow, ul. Rzeczna 6 tel. (47) 77 38 340 tel. 786 936 487; e-mail: dzielnicowy.ladek16@po.policja.gov.pl

Poza wyżej wymienionymi służbami należy w razie zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Łądek kontaktować się z poniższymi numerami telefonu:

- **112** - nr alarmowy, bezpłatny, obowiązuje na terenie całej Unii Europejskiej
- **601 100 100** - nr alarmowy, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Bibliografia

1. Strona internetowa Państwowej Straży Pożarnej <https://www.gov.pl/web/kppsp-slupca>
2. Serwis Kąpieliskowy – Główny Inspektorat Sanitarny <https://sk.gis.gov.pl/index.php/kapieliska/mapa>
3. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łądek, Biuro Projektowe ABRYŚ Technika Sp. z o.o., Poznań 2004 r.
4. MPHP - Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wykonana przez Zakład Hydrografii i Morfologii Koryt Rzecznych IMGW na zamówienie Ministra Środowiska i sfinansowanej ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
5. Akty prawne wykorzystane w opracowaniu:
 - Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych; Dz. U. z 2023 r. poz. 714.
 - Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne; Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, ze zm.
 - Rozporządzenie Nr 60 Wojewody Konińskiego z dnia 19 października 1995r. w sprawie: utworzenia Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego.
 - Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Konińskiego z dnia 16 grudnia 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 60 Wojewody Konińskiego z dnia 19 października 1995r. w sprawie utworzenia Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego.

